

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан економічного факультету
Віталій ДЯЧЕК
2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лідерство

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
(шифр і назва)
Спеціальність D3 Менеджмент
(шифр і назва)
освітня програма Менеджмент і лідерство
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
факультет Економічний

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету «26» серпня 2025 року, протокол № 18

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: **Ірина ТЕРНОВА** кандидат економічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

В.о. завідувач кафедри економіки та менеджменту

Лариса ТЄШЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми
(керівником проектної групи) Менеджмент і лідерство
назва освітньої програми

Гарант освітньої професійної програми
(керівник проектної групи)

Ольга КРИКУН

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

Дар'я ЗАГОРСЬКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Лідерство»
складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності D3 Менеджмент
(шифр і назва)
освітньої програми Менеджмент і лідерство
(шифр і назва)

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - є формування системи професійної компетентності (знань, прикладних вмінь та навичок) щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником та забезпечення функціонування налагодженої роботи в команді для тривалого ділового партнерства в майбутній професійній діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- оволодіти теоріями, моделями та стилями лідерства, усвідомити їх еволюцію та можливості застосування у сучасному менеджменті;
- сформувати вміння аналізувати поведінку лідера і команди, обирати ефективні стилі взаємодії та прийняття управлінських рішень у різних ситуаціях;
- розвинути емоційний, мотиваційний та комунікативний інтелект як основу впливу, натхнення та формування довіри в колективі;
- виховати етичне та соціально відповідальне лідерство, усвідомити роль лідера як агента змін і носія корпоративних цінностей;
- сформувати навички саморефлексії, командної роботи та безперервного професійного розвитку, що забезпечують гнучкість мислення й ефективну взаємодію в організації.

1.3. Кількість кредитів: денна форма навчання – 5;
заочна (дистанційна) – 5

1.4 Загальна кількість годин: денна форма навчання – 150 год.;

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
32 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	

32 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
86 год.	138 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
10	10

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Результати вивчення дисципліни дозволять сформуванню ряд відповідних професійних і особистісних компетенцій:

Дисципліна сприяє формуванню інтегральної компетентності освітньої програми – здатності розв'язувати складних спеціалізованих задач та практичні проблем, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких проявів не доброчесності.

фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

ФК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

ФК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

ФК 9. Здатність працювати у команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуального та/або в групі під керівництвом лідера.

1.8. Пререквізити: «Вступ до фаху», «Основи підприємництва», «Бізнес-комунікації».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи та еволюція лідерства.

Тема 1. Вступ до лідерства.

Зміст: Значення і мета вивчення лідерства в управлінській освіті. Еволюція поняття «лідерство» та основні наукові підходи до його пояснення. Теорії лідерства. Типи лідерства: формальне (встановлене) і неформальне (спонтанне). Влада і вплив у лідерстві. Конструктивне і деструктивне лідерство, межа між лідерством і примусом. Співвідношення лідерства і менеджменту. Лідер як агент змін.

Тема 2. Лідерство без меж.

Зміст: Зміна ролі лідерів та підходів до управління. Лідерство і менеджмент. Навички майбутнього. Глобальні виклики у сфері управління. Тренди у сфері людського капіталу. Розкриття потенціалу людей за допомогою технологій. Основні очікування щодо ролі лідера в організаціях. Дії організацій щодо впровадження змін.

Тема 3. Стилі лідерства.

Зміст: Сутність поняття «стиль лідерства» та чинники його формування. Класичні стилі лідерства (К. Левін, Д. Мак-Грегор, Р. Лайкерт, Р. Блейк і Дж. Моутон): еволюція підходів, сильні та слабкі сторони. Ситуаційні моделі лідерства (Ф. Фідлер, Т. Мітчелл і Р. Хаус, В. Врум і Ф. Йеттон, модель SLII К. Бланшара): залежність ефективності стилю від контексту, зрілості підлеглих та типу завдань. Модель стилів Гоулмана, Бояціса і МакКі; поняття резонансного та дисонансного лідерства. Сучасні стилі лідерства у VUCA-середовищі: трансформаційне, транзакційне, адаптивне, Agile-лідерство, лідерство-служіння (servant leadership), data-driven leadership.

Тема 4. Риси лідера.

Зміст: Складові структури особистості лідера. Когнітивні відмінності. Цінності та установки.

Розділ 2. Лідерство в системі управління та міжособистісній взаємодії.

Тема 5. Емоційний інтелект лідера.

Зміст: Поняття емоційного інтелекту та його роль у лідерстві. Основні види управлінського інтелекту: IQ, EQ, VQ, MQ, PQ, AQ. Емоції як фізіологічні хвилі та сигнали наших потреб і цінностей. Базові емоції людини за П. Екманом, їх функції та вплив на поведінку. Емоційна компетентність. Структура емоційного інтелекту (за П. Саловей, Дж. Майєром, Д. Гоулманом). Значення емоційного інтелекту для ефективного лідерства. Практичні методики розвитку EQ. Роль емпатії, саморефлексії та комунікації у діяльності лідера.

Тема 6. Коефіцієнт життєвої енергії лідера.

Зміст: Розуміння поняття коефіцієнта життєвої енергії лідера (Vitality Quotient). Визначення важливості високого рівня життєвої енергії для лідера. Оцінка рівня VQ. Розробка стратегій підвищення.

Тема 7. Мотиваційний інтелект лідера.

Зміст: Мотиваційний інтелект лідера (MQ). Роль лідера в команді. Стадії розвитку, типи та характеристики команд. Функціональні ролі в команді. Менеджмент 3.0 – новітня практика управління. Використання особистісних ресурсів для профілактики професійного вигорання.

Тема 8. Комунікативні навички лідера.

Зміст: Складові процесу успішної комунікації. Вербальна та невербальна комунікація. Лідер – майстер комунікацій. 5 правил ефективної комунікації.

Тема 9. Лідер як соціальний архітектор.

Зміст: Зміни – основа розвитку. Образ майбутнього. Місія. Фактори успішного лідерства. Стратегії мислення лідера.

Тема 10. Лідер і корпоративна культура.

Зміст: Теоретичний підхід до тлумачення корпоративної культури. Види та типологія корпоративної культури. Модель формування корпоративної культури.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Розділ 1. Теоретичні основи та еволюція лідерства</i>												
Тема 1. Вступ до лідерства.	14	2	4	-	1	7	14,5	0,5	-	-	1	13
Тема 2. Лідерство без меж.	12	2	2	-	1	7	14,5	0,5	-	-	1	13
Тема 3. Стилi лідерства.	18	6	4	-	1	7	16	1	1	-	1	13
Тема 4. Риси лідера.	16	4	4	-	1	7	14,5	0,5	-	-	1	13
Разом за розділом 1	60	14	14	-	4	28	59,5	2,5	1	-	4	52
<i>Розділ 2. Лідерство в системі управління та міжособистісній взаємодії</i>												
Тема 5. Емоційний інтелект лідера.	21	6	6	-	1	8	16	1	1	-	1	13
Тема 6. Коефіцієнт життєвої енергії лідера.	13	2	2	-	1	8	15,5	0,5	1	-	1	13
Тема 7. Мотиваційний інтелект лідера.	17	4	4	-	1	8	15,5	0,5	1	-	1	13
Тема 8. Комунікативні навички лідера.	15	2	4	-	1	8	15,5	0,5	1	-	1	13
Тема 9. Лідер як соціальний архітектор.	13	2	2	-	1	8	15,5	0,5	1	-	1	13
Тема 10. Лідер і корпоративна культура.	11	2	-	-	1	8	12,5	0,5	-	-	1	11
Разом за розділом 2	90	18	18	-	6	48	90,5	3,5	5	-	6	76
Усього годин	150	32	32	-	10	76	150	6	6	-	10	128

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна (дистанційна) форма
1	Пізнай себе: цінності, пристрасть, сильні сторони.	4	-
2	Пізнай себе: впевненість.	2	-
3	«10 життєвих уроків» Стів Джобс.	4	1
4	Молодіжне лідерство. Гендерні аспекти лідерства.	4	-
5	Емоційне лідерство.	6	1
6	Колесо балансу.	2	1
7	Надихай інших: взаємодія, розвиток.	4	1
8	Надихай інших: комунікація.	4	1
9	Приймай рішення: позитив, виклики, ризики.	2	1
10	Будь громадянином світу: відповідальність, залученість, зміни.	-	-
Разом		32	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Опрацювання сучасних наукових і фахових джерел з тем лідерства і командотворення (українські та міжнародні джерела, Harvard Business Review, McKinsey, Deloitte).	14	28
2.	Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. Підготовка до контрольної роботи	18	38
3.	Підготовка до виступів на практичних заняттях, участь у командних вправах, аналіз кейсів.	20	12
4.	Поглиблене вивчення літератури за темами (мотивація, комунікація, фасилітація, управління змінами).	18	30
5.	Підготовка до підсумкового семестрового контролю (узагальнення матеріалу за темами 1–10)	16	30
Разом		86	138

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання двох контрольних робіт здобувачами денної та заочної форми навчання. Варіанти завдань є в навчально-методичному комплексі дисципліни та розміщено у системі Moodle за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4504>.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Лідерство» застосовуються інтерактивні, цифрові та практико-орієнтовані методи, спрямовані на розвиток лідерських компетентностей, уміння працювати в команді, вирішувати конфлікти, мотивувати й комунікувати в умовах невизначеності. Програмою передбачено наступні методи навчання:

1. **Лекції** – орієнтовані на пояснення сутності, принципів і моделей лідерства та командотворення. Використовуються інтерактивні презентації, сучасні кейси зі світових бізнес-шкіл, аналітичні матеріали (Harvard Business Review, McKinsey Insights, Deloitte). Лекції побудовані у форматі діалогу з аудиторією, із залученням цифрових інструментів для перевірки розуміння та обговорення практичних прикладів.

2. **Практичні заняття** – проводяться у вигляді командної роботи, фасилітаційних сесій та моделювання управлінських ситуацій. Застосовуються сучасні методики. Завдання спрямовані на розвиток емоційного інтелекту, навичок комунікації, креативності та управління змінами. Використовуються різні інструменти штучного інтелекту для генерації ідей, їх візуалізації та моделювання управлінських ситуацій. Значна увага приділяється peer-to-peer learning: здобувачі взаємодіють у групах, презентують результати, надають і отримують зворотний зв'язок.

3. **Самостійна робота** – передбачає опрацювання літератури, підготовку рефератів, виконання індивідуальних завдань (аналіз лідерських кейсів), опрацювання навчальних матеріалів у Moodle, перегляд відео та онлайн-курсів провідних університетів.

4. **Консультації** – індивідуальна або групова форма роботи здобувачів із викладачем, спрямована на вирішення труднощів під час вивчення тем дисципліни, обговорення рефератів чи індивідуальних завдань, а також на розвиток особистих лідерських компетентностей (практичні поради, індивідуальний зворотний зв'язок).

8. Методи контролю

Контроль рівня знань є невід'ємною складовою навчального процесу.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни «Лідерство» охоплює всі види діяльності, передбачені навчальним планом, і спрямоване на перевірку сформованості як теоретичних знань, так і практичних умінь, аналітичного та лідерського мислення.

У процесі навчання здійснюється поточний, проміжний та підсумковий контроль, які взаємодоповнюють один одного та забезпечують цілісну оцінку навчальних досягнень.

Поточний контроль: для денної форми навчання оцінює систематичність, активність та якість роботи здобувачів під час занять і виконання завдань. Поточний контроль передбачає: усне опитування, участь у дискусіях і фасилітаційних сесіях; аналіз і презентацію кейсів, роботу в малих групах;

виконання командних вправ, міні-проектів і ситуаційних завдань, а також оцінювання результатів самостійної роботи.

Для заочної (дистанційної) форми навчання поточний контроль здійснюється у формі виконання завдань для самостійної роботи і оцінюється сумою набраних балів у відповідності до схем нарахування балів. Завдання розміщені у системі дистанційного навчання Moodle за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4504>.

Проміжний контроль проводиться раз за семестр, згідно навчальних планів освітньої програми: на останньому практичному занятті та включає 30 тестів. Поточний контроль знань здобувачів здійснюється у формі перевірки виконаної контрольної роботи, завдання якої розміщені у системі дистанційного навчання Moodle за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4504>.

Підсумковий контроль (екзамен) з дисципліни «Лідерство» проводиться у письмовій формі. Екзаменаційні завдання розміщені в системі дистанційного навчання Moodle за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4504>. Виконання здійснюється у форматі письмових екзаменаційних робіт безпосередньо в електронному середовищі курсу.

9. Схема нарахування балів

Підсумковий семестровий контроль при проведенні семестрового екзамену

для денної та заочної (дистанційної) форм навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Разом	Екзамен	Сума	
Розділ 1				Розділ 2									Контрольна робота, передбачена навчальним планом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	60	40	100

T1, T2 ... T10 – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, виконання контрольних робіт.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яка поєднує поточний та проміжний контроль.

Підсумкова оцінка виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем освіти протягом семестру при виконанні всіх видів навчальної діяльності, передбачених програмою дисципліни.

Критерії оцінювання поточної роботи (максимальна оцінка 30 балів): активність і систематичність участі у заняттях; глибину аналітичних суджень і вміння аргументувати власну позицію; здатність застосовувати теоретичні

знання до практичних ситуацій; якість виконання письмових і творчих завдань; дотримання академічної доброчесності та своєчасність виконання завдань.

Здобувач вищої освіти може додатково отримати до 10 балів у межах поточного оцінювання за підтверджені результати неформальної освіти – проходження онлайн-курсів із лідерства (наприклад, «Лідерство у команді» на Prometheus, «Стилі лідерства» на Alison тощо) та надання відповідного сертифіката (диплома, свідоцтва). Визнання результатів неформальної освіти здійснюється на основі поданих документів та відповідності змісту курсу результатам навчання дисципліни.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Максимальна оцінка яку можна отримати за написання контрольної роботи – 30. Поточний контроль знань здобувачів здійснюється у формі перевірки виконаної контрольної роботи, завдання якої розміщені у системі дистанційного навчання Moodle за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4504>

Критерії оцінювання за бальною шкалою

Завдання	Діапазон оцінки, балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
1. Тестове завдання	1 бал	відповідь обрана правильно

Відповіді на тестові питання оцінюються за критерієм правильності, кожна вірна відповідь – 1 бал. Загальна сума, яку можна отримати за тестові питання – 30 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю у формі екзамену:

Підсумкова робота є письмовою роботою кожного здобувача вищої освіти, та складається з 2-х типів завдань: для першого завдання (30 тестів) – 30 балів, для другого (кейс) – 10 балів. Максимальна кількість балів, яку можна отримати на підсумковому завданні: $30 + 10 = 40$ балів.

Критерії оцінювання відповіді на кейс (максимум 10 балів)

Критерій	Балів
Аналіз ситуації: чи правильно розпізнано проблему, чи є її суть	2
Обґрунтування дій: чіткість та логічність пропозиції, відповідність теорії	3
Використання теорії лідерства: чи залучені знання з курсу, сучасні підходи	2
Практична релевантність: реалістичність і дієвість запропонованих рішень	2
Структурованість і грамотність викладу: ясність, логіка, стиль	1
Разом	10

Екзаменаційні завдання розміщені у системі дистанційного навчання Moodle за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4504>.

Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти за всі види навчальної діяльності протягом семестру:

Для денної форми навчання

- за поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
- кількості балів за контрольну роботу (максимум 30 балів);

- оцінки за екзамен (максимум 40 балів).

$$30 + 30 + 40 = 100 \text{ балів}$$

Для заочної (дистанційної) форми навчання

- за поточне оцінювання у формі виконання завдань для самостійної роботи (максимум 30 балів);

- кількості балів за контрольну роботу (максимум 30 балів);

- оцінки за екзамен (максимум 40 балів).

$$30 + 30 + 40 = 100 \text{ балів}$$

Сумарний результат у балах за семестр заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за всі види навчальної діяльності протягом семестру:

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, набраних при складанні семестрового екзамену. Сумарний результат у балах за семестр заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

90 – 100 балів: здобувач вищої освіти демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на підсумковому рівні, виявляє всебічне, систематичне і глибоке знання навчального матеріалу, засвоїв основну літературу і знайомий з додатковою літературою, рекомендованою програмою, вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою, вільно оперує набутими знаннями, вміннями, застосовує їх у ситуаціях підвищеної складності.

70 - 89 балів: здобувач вищої освіти демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на середньому рівні: основні знання, вміння освоєні, але допускаються незначні помилки, неточності, труднощі при аналітичних операціях, перенесення знань і умінь на нові, нестандартні ситуації.

50 - 69 балів: здобувач вищої освіти демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на базовому рівні: в ході контрольних заходів допускаються значні помилки, виявляється відсутність окремих знань, умінь, навичок за деякими дисциплінарним компетенцій, здобувач вищої освіти відчуває значні труднощі при оперуванні знаннями та вміннями при їх перенесенні на нові ситуації.

1 - 49 балів: здобувач вищої освіти демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на рівні нижче базового, проявляється недостатність знань, умінь, навичок.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре

50 – 69	задовільно
1– 49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Гіл Л., Брандо Г., Трулав Е., Лейнбек К. Командна робота. Як впровадити зміни в компанії, щоб вас підтримали. Київ : Наш формат, 2019. 328 с.
2. Сінек С. Справжні лідери їдять останніми. Як створити команду мрії. Харків : Віват, 2022. 416 с.
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків : Віват, 2018. 512 с.
4. Романовський О. Г.; Гура Т. В.; Книш А. Є.; Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 100 с.
5. Edmondson, A. C. The Fearless Organization: Creating Psychological Safety in the Workplace for Learning, Innovation, and Growth. Hoboken : Wiley, 2019. 256 p.
6. HBR's 10 Must Reads on Leadership (with featured article "What Makes an Effective Executive" by Peter F. Drucker). Boston : Harvard Business Review Press, 2011 (оновлювана серія).
7. Northouse, P. G. Leadership: Theory and Practice. 9th ed. Thousand Oaks : SAGE, 2022. 500 p.
8. Yukl, G.; Gardner, W. L. Leadership in Organizations. 9th ed. Harlow : Pearson, 2020. 624 p.

Допоміжна література

1. Адізес І. Ідеальний керівник. Чому ним неможливо стати. Київ : Наш формат, 2017. 288 с.
1. Бретт Р. Бог ніколи не моргає. 50 уроків, які змінять твоє життя. Харків: КСД, 2022. 271 с.
2. Вікрі К. Нетворкінг для інтровертів : поради для комфортної та ефективної комунікації. Харків : Vivat, 2020. 224 с.
3. Дорошенко Г. О., Тернова І. А. Штучний інтелект у стратегічному управлінні: трансформація процесів прийняття управлінських рішень в умовах цифрової економіки. *Актуальні питання економічних наук*. № 12 (2025). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15723000>. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/604> (дата звернення: 05.06.2025).
4. Кінг Л., Гілберт. Б. Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де: секрети успішного спілкування. 2-ге вид. Харків : Моноліт Bizz, 2021. 208 с.
5. Кові Стівен Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Потужні інструменти розвитку особистості. 5-те вид. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2021. 382 с.
6. Кові Стівен. Р. Восьма звичка. Від ефективності до величі. 2-ге вид. Харків: «Клуб сімейного дозвілля», 2019. 495 с.

7. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с.

8. Освітнє лідерство: від теорії до практики : монографія / авт. кол. ; за наук. ред. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. Київ : Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2021. 296 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659> (дата звернення: 05.06.2025).

9. Тернова І. А. Лідерські стратегії та сучасні управлінські технології в циркулярній економіці України: вектор європейської інтеграції // Концептуальні засади ефективної системи управління циркулярною економікою у контексті європейської інтеграції України : монографія / за заг. ред. Г. О. Дорошенко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – С. 45–88. – 533 с.

10. Тернова І.А, Юшкова М.М. Сутність управлінських рішень та оцінка ефективності управління. *Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами*: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (Луцьк, 7 грудня 2017 р.). Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. С. 147-149.

11. Тернова І.А. Крос-культурний менеджмент. Менеджмент: простір варіантів : навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н., проф. Дорошенко Г.О. / Тернова І.А. Крос-культурний менеджмент. Харків. ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020. 504 с. Розд. 14. С. 362–393. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16194> (дата звернення: 05.06.2025).

12. Тернова І.А., Гузенко Т.О. Управління бізнес-процесами підприємства за методологією теорії обмежень Е. Голдратта. *Фінансова система України: актуальні питання, досягнення та можливості розвитку*: матеріали XI Симпозіуму (Харків, 22 листопада 2018 р.). Харків: ХІФ КНТЕУ, 2018. С. 402-404.

13. Тернова І.А., Уварова М.М. Зміна парадигми прийняття управлінських рішень в контексті корпоративної культури. *Сучасні тенденції розвитку української науки*: матеріали всеукр. наук. конф. (Переяслав-Хмельницький, 21-22 січня 2018 р.). Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 11. С. – 51-55.

14. Трейсі Б. Зроби це зараз. 21 чудовий спосіб зробити більше за менший час. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2021. 111 с.

15. Bass, B.M. & Bass, R. The Bass handbook of leadership: Theory, research, and managerial applications (4th ed.). New York: Free Press, March 2013, pp. 377–393.

16. Center for Creative Leadership. 4 Keys to Strengthen Your Ability to Influence Others. URL: <https://www.ccl.org/articles/leading-effectively-articles/4-keys-strengthen-ability-influence-others> (дата звернення: 15.06.2025).

17. Covey, S. R. The 7 Habits of Highly Effective People. 30th Anniversary Edition. New York : Simon & Schuster, 2020. 432 p.

18. Goleman, D.; Boyatzis, R.; McKee, A. Primal Leadership: Learning to Lead with Emotional Intelligence. Boston, MA : Harvard Business School Press, 2013. 336 p.

19. Kim, J.-Y.; Yoon, J. How Transformational Leadership of Managers Affects the Innovative Behavior of Employees: Mediating Role of Psychological

Safety. *Frontiers in Psychology*, 2025, 16:1492264. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1492264> (дата звернення: 15.06.2025).

20. Leadership Theories. [online] URL: http://changingminds.org/disciplines/leadership/theories/leadership_theories.htm (дата звернення: 15.06.2025).

21. Mayer, J. D.; Caruso, D. R.; Salovey, P. The Ability Model of Emotional Intelligence: Principles and Updates. *Emotion Review*, 2016, 8(4), 290–300. DOI: <https://doi.org/10.1177/1754073916639667> (дата звернення: 15.06.2025).

22. Pekaar K. A., Bakker A. B., Van der Linden D., Born M. Ph. Self- and Other-Focused Emotional Intelligence: Development and Validation of the Rotterdam Emotional Intelligence Scale (REIS). *Personality and Individual Differences*. 2018. Vol. 120. №. 1. P. 222–233. DOI: 10.1016/j.paid.2017.08.045. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0191886917305470> (дата звернення: 15.06.2025).

23. Santa, R.; Naukkarinen, J.; Pekkala, O. Strategic Innovation and Leadership Dynamics: A Systematic Review. *Administrative Sciences*, 2025, 15(3):98. DOI: <https://doi.org/10.3390/admsci15030098> (дата звернення: 15.06.2025).

24. Sinek, S. *Leaders Eat Last: Why Some Teams Pull Together and Others Don't*. New York : Portfolio/Penguin, 2018. 368 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Громадська школа бізнесу. URL: <https://www.bc-school.com.ua/> (дата звернення: 05.06.2025).

2. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua> (дата звернення: 05.06.2025).

3. Інститут Адізеса (Adizes Institute). URL: <https://www.adizes.com/> (дата звернення: 05.06.2025).

4. Лідерство у команді: становлення лідера. Онлайн-курс. Платформа Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/team-leadership/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 15.06.2025).

5. Лідерство у реальному часі. Як теорія і практика лідерства зустрілись на полях війни. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9d9GwOIpsfo> (дата звернення: 15.06.2025).

6. Офіційний сайт компанії Team Management Systems/TMS, яка працює за технологіями на основі моделі командного колеса Чарльза Маргерісона і Діка МакКена <http://www.tmsdi.com/> (дата звернення: 15.06.2025).

7. Офіційний сайт компанії Belbin, яка працює за технологіями, розвинутими в межах Теорії командних ролей Мередіта Белбіна – <http://www.belbin.com> (дата звернення: 15.06.2025).

8. Офіційний сайт компанії Personal Strengths Publishing, що володіє правами на технологію SDI Еліаса Портера <http://www.personalstrengths.com> (дата звернення: 15.06.2025).

9. Офіційний сайт компанії Performability, яка працює за моделлю командного розвитку «3-R» Бенжаміна Куперса <http://www.performability.eu/> (дата звернення: 15.06.2025).

10. Офіційний сайт Дж. Адайра, автора Концепції діяльнісно-центрованого лідерства <http://www.johnadair.co.uk> та сайт компанії Adair International, яка працює за моделлю Джона Адайра <http://www.adair-international.com/index.html> (дата звернення: 15.06.2025).

11. Офіційний сайт проекту ARL-Academy за моделлю дієрефлексивного навчання команд Ізабель Рімоноксі та Ерні Турнера <http://www.actionreflectionlearning.com> (дата звернення: 15.06.2025).

12. Сім стадій командотворення за моделлю Дрекслера-Сібета. Humantime : веб-сайт. URL: <http://humantime.com.ua/blog/7-stadiy-komandotvorenniya-za-modellyu-drekslera-sibeta> (дата звернення: 15.06.2025).

13. Реальність без ілюзій: кризове лідерство та життєстійкість. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=DrKEd6bhkNs> (дата звернення: 15.06.2025).

14. Як видатні лідери надихають діяти. САЙМОН СІНЕК. TED українською. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ptysqBKlMEk> (дата звернення: 15.06.2025).

15. 3rd Annual Business Leadership Lecture. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=l92PVFG5y48> (дата звернення: 15.06.2025).

16. Become a Great Leader: Introduction to Leadership & Management. URL: https://www.youtube.com/watch?v=jpcX-T3_ajg (дата звернення: 15.06.2025).

17. Introduction to Leadership Principles (Harvard Business School). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3kXJQemCcPA> (дата звернення: 15.06.2025).

18. Leadership and Management Styles (Free Online Course with Diploma). Онлайн-курс. Платформа educations.com. URL: <https://www.educations.com/institutions/alison-free-online-learning/leadership-and-management-styles-free-online-course-with-diploma> (дата звернення: 15.06.2025).

19. Leadership Theories. [online] URL: http://changingminds.org/disciplines/leadership/theories/leadership_theories.htm (дата звернення: 15.06.2025).

20. What Makes a Great Leader? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ME5arjlSTGQ> (дата звернення: 15.06.2025).

21. Total Leadership Lecture: Be a Better Leader, Have a Richer Life. URL: https://www.youtube.com/watch?v=w_90Wi_XUaU (дата звернення: 15.06.2025).

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни «Лідерство»
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

Заступник декана економічного факультету з навчальної роботи

(підпис)

Каріна ПАНОВА
(прізвище, ініціали)

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА
(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20__ р.

Додаток 2
до наказу № 0202-1/260
від « 07» серпня 2020 р.

Дисципліна II семестру 2025/2026 навчального року

Факультет Економічний
Освітньо-професійна (наукова) програма Менеджмент і лідерство
Рівень вищої освіти (бакалаврський/магістерський) бакалаврський
Курс 1

<i>№</i>	<i>Назва навчальної дисципліни</i>	<i>ПІБ лектора</i>	<i>Платформа для дистанційного навчання</i>	<i>Готовність до змішаного навчання (так/ні)</i>	<i>Співвідношення дистанційного/аудиторного навчання студентів (в год.)</i>	<i>Наявність на сайті факультету НМК дисципліни (так/ні)</i>
1.	Лідерство	Тернова І.А.	Zoom https://us02web.zoom.us/j/9369126772?pwd=NmErbSswNERSTVFTRm9yUndJYm04UT09 Ідентифікатор конференції: 936 912 6772 Код доступу: bEzVhU8Z Moodle https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4504	так	Дистанційно 64 год	Сайт кафедри

В.о. завідувача кафедри економіки та менеджменту

Лариса ТЄШЕВА

Гарант освітньої програми

Ольга КРИКУН